

Pădurea Crăiasca, în suprafață de 49,2 ha, este așezată în centrul Depresiunii Maramureșului, la marginea unui platou, între râurile Mara și Cosău, în vecinătatea Piemontului Gutâiului.

Altitudinea este cuprinsă între 420-490m. Substratul litologic este format din roci sedimentare: șisturi argiloase, marne, gresii, iar solul este unul brun podzolit. Condițiile climatice corespund climei moderat continentale de deal, cu temperatura media anuală de 8°C, precipitații medii multi anuale de 743,2 mm. Din punct de vedere silvic, Pădurea Crăiasca aparține de OCOLUL SILVIC MARA, Unitatea de Producție III Budești, fiind delimitată în mai multe unități amenajistice numerotate de la 88 la 90. Pădurea este izolată de alte zone forestiere.

În anul 1964 pădurea a devenit rezervație seminceră pentru speciile *Quercus* și *Larix*, iar prin Decizia nr.204 din 1977 a Comitetului Executiv al Consiliului Popular al jud. Maramureș și a Comisiei Județene pentru Protecția Mediului Înconjurător s-a propus pentru ocrotire, arboretul intrând sub jurisdicția Academiei Române.

După clasificarea de păduri fundamentale din România, Pădurea Crăiasca este încadrată astfel: 621-Șleauri de deal cu stejar pedunculat (*Quercus robur*- *Carpineta* sub montană), 6216-Stejăret cu carpen cu *Asperula-Asarum stellaria*. În acest trup de pădure predomină stejarul (*Quercus robur*) și carpenul (*Carpinus betulus*) iar în unele parcele se întâlnește codominant și gorunul (*Quercus petraea*). În sub parcela 90B se găsește și larice (*Larix decidua*) cu origine necunoscută. Tocmai această asociere între stejar, specie cu cerințe ridicate față de căldură, specifică dealurilor joase și larice, specie caracteristică zonei montane la altitudini medii de 1000 m, mergând până la limita zonei forestiere (1700m). În plus la această asociere neobișnuită mai contribuie și solul sărăturat pe care se află arboretul.

În decursul timpului s-au efectuat unele tăieri de arbori, iar în urma unei furtuni puternice a fost afectată mai ales parcela cu larice, dar și numeroși stejari monumentali din vecinătate, astfel că nu se mai poate vorbi de un trup de laricet, exemplarele rămânând răzlețe, locul lor fiind luat de aluni (*Corylus avellana*) și mur (*Rubus* sp.), fitocenoză schimbându-se radical.

Pădurea de stejar este stratificată, fiind dominată de arbori monumentali de stejar cu vârste de aproximativ 140 de ani, înălțime

de 28-30m și diametre de 60-64cm. Există chiar un exemplar declarat monument al naturii, cu vârstă mai mare de 200 de ani și un diametru impresionant (~ 2m).

În parcele mai tinere se observă un proces de înlocuire a stejarului cu gorunul, iar carpenul înaintează prin regenerare, ajungând dominant în subparcela 90D, compoziție (8C1GO1CI). În etajul inferior apare, așa cum am mai arătat, carpenul și diseminat cireșul sălbatic (*Cerasus avium*).

Etajul arborescent are coronamentul închegat între 0,5-0,7 iar stratul ierbos acoperă solul în proporție de 20-25%.

Etajul arbuștilor se caracterizează prin prezența masivă a alunului (*Corylus avellana*) dar și a păducelului (*Crataegus monogyna*), a lemnului câinesc (*Ligustrum vulgare*), a caprifoiului (*Lonicera xylosteum*), a sângerului (*Cornus sanguinea*), salba moale (*Euonymus europaeus*), măceșul (*Rosa canina*), iar la marginea pădurii a socului (*Sambucus nigra*).

Dezvoltarea abundentă a stratului ierbos și de sub arbuști este favorizată de rădirea pădurii din cauze naturale și antropice, ceea ce face ca regenerarea naturală a stejarului și a gorunului să fie foarte slabă, fapt datorat se pare și capacității de germinare reduse a semințelor, provenite de la exemplare îmbătrânite. Tocmai această îmbătrânire a aroretului, cât și probabil unii factori antropici duc la uscarea pronunțată a multor exemplare de cvercinee, dar și de larice.

Stratul ierbos este compus dintr-o floră de mull: *Aposeris foetida*, *Galium odoratum*, *Stellaria holostea*. Alte specii importante: în sezonul vernal: *Crocus vernus*, *Primula veris*, *Scilla bifolia*, *Anemona nemorosa*, în sezonul estival: *Brachypodium sylvaticum*, *Convallaria majalis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Fragaria vesca*, *Geranium phaeum*, *Geum urbium*, *Hedera helix*, *Helleborus purpurascens*, *Luzula luzuloides*, *Milium effusum*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum officinale*, *Rubus caesius*, *Symphytum tuberosum* etc. Ciuperci întâlnite: *Amanita citrina*, *Amanita phalloides*, *Armillariella mellea*, *Boletus aereus*, *Boletus queletii*, *Lactarius pyrogalus*, *Mycena galericulata*, *Russula nigricans*, *Tricholoma saponaceum*, *Xerocoma subtomentosus* etc. Unele specii sunt micorizante cu cvercinele, altele cresc numai în jurul laricelui.

Ca specii endemice: *Melampyrum bihariense*, *Phyteuma tetramerum*.

Din punct de vedere faunistic, ornitofauna are o importanță primordială. S-a găsit o concentrație mare de specii, într-o densitate neobișnuită. Aceasta se datorează condițiilor ecologice favorabile. Acest trup de pădure izolat, înconjurat de terenuri agricole, cu ascunzișuri și locuri de cuibărit în arborii seculari scorburoși, cu un subarboret dezvoltat, are un potențial trofic ridicat. În această pădure

au fost depistate 51 de populații de păsări cuibăritoare, 889 de perechi. Arbuștii au un rol important în concentrarea populațiilor de silvii, sturzi etc., mai ales în perioadele serotinale și autumnale, iar prezența vâscului galben pe arbori, constituie o bază trofică pentru sturzul de vâsc (*Turdus viscivorus*), sturzul de iarnă (*Turdus pilaris*), mătăsar (*Bombicilla garrulus*). Ca specii rare, vulnerabile sau dependente de acest tip de pădure: vânturelul roșu (*Falco tinnuculus*), turturica (*Streptopelia turtur*), pupăza (*Upupa epops*), cucuveaua (*Athene noctua*), ghionoaia verde și ghionoaia sură, ciocănitorea de stejar (*Dendrocopos medius*), ciocârlia de pădure (*Lullula arborea*).

În această rezervație mai sunt prezenți amfibienii (Buhai de baltă, brotăcei, broasca râioasă verde, broasca râioasă brună etc.), reptile (șarpele de alun, năpârca etc.).

Mamiferele sunt reprezentate de pârșul cenușiu și pârșul de alun, căprioară, hermină etc.

Bibliografie

Ardelean G., Beres I. – Fauna de vertebrate a Maramureșului, Ed Dacia, Cluj Napoca, 2000.

Beres I. – Ornitocenoza unui trup de pădure izolat din Maramureș, Analele Banatului, Șt. Naturii, nr. 1, 117-122, 1983.

*** Amenajamentul Ocolului Silvic Mara.